1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 68.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 24 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Wij vervolgen hier de discussien in onze Tweede Kamer, zitting van 17 Augustus j.l.

De heer *van Eck* sprak het eerst over de wijze, waarop de Memorie van Toelichting is ingediend, namelijk door het Ministerie *geteekend.* Dit streed tegen de gewoonte. Alleen de Boodschap des Konings, waarbij een wets-ontwerp aan de Kamer wordt toegezonden, eischt de naamteekening eens Ministers. De heer van Lijnden schonk ten opzigte van het bekende geschil tusschen het Ministerie en kardinaal Antonelli nopens de mededeelingen, door den Pausselijken stoel ter zake der hierarchie gedaan, meer geloof aan den vreemdeling dan aan ons Ministerie. De heer van Eck juist andersom. Spreker is *tegen* de wet en tracht aan zijn gevoelen kracht bijtezetten door groote bezorgdheid ook voor de Protestanten, voor wie hij in de toekomst gevaar zag. — De heer *van Wintershoven* was ook tegen het wets-ontwerp. Het ontneemt, aan den *eenen* kluisters opleggende, aan *allen* hunne regten. Hij voorziet uit de aanneming van het ontwerp; *tweedragt.* — Anders dacht de heer *van Lennep.* Hij acht de Tweede Kamer noch *ultramontaansch* noch *vrijzinnig*, twee onhollandsche woorden, die nooit het burgerregt op onzen grond behoorden te verkrijgen. Spreker weidt breedvoerig uit over de beteekenis van het woord *beschermen* en haalt, om die beteekenis te verduidelijken, onderscheidene voorbeelden uit het practische leven aan. In *bescherming* — zeide hij — ligt als van zelf opgesloten een gemis van vrijheid. De ouders beschermen de kinderen, maar zorgen ook, dat ze de vrijheid, die zij mogten behouden, niet misbruiken. De man beschermt zijne vrouw, maar daarom mag hij niet toelaten, dat zij het huis op stelten zet. Zoo ook het woord *waken.* Dat sluit in: *voorafgaand zorgen, tijdig voorkomen.* De kijkuit op een schip waakt, waarschuwt voor branding en klip, maar wacht niet met zijn waken tot dat het schip is gestrand. De moeder waakt voor de kinderen, niet door deze te straffen als ze gevallen *zijn*, maar door te zorgen, dat ze *niet* vallen. Zoo waakt ook de Vorst en zorgt dat hier te lande zich b.v. — geen Mormonen organiseren — geene naaktloopers zich in het openbaar vertoonen in het gewaad van Adam en Eva — geen Indische Thugs zich hier vestigen, wier godsdienst bestaat in *moorden.* Of zou de Koning wachten met zulke Thugs naar de cellulaire gevangenis te brengen, als ze eerst eenige zijner onderdanen hadden verwurgd? Die iemand opzettelijk eene wond toebrengt, is, *in abstracto*, strafbaar. Welnu — er is eene godsdienst, waar het opzettelijk toebrengen van eene kwetsuur, met bloedsorting gepaard, tot de essentie van de godsdienst behoort. Een Jood zou geen Jood zijn, zonder de besnijdenis, maar als men iemand deed sterven door de besnijdenis, zou hij, die de handeling verrigtte, veroordeeld worden wegens moedwilligen manslag. Alzoo bestaat er een geacht kerkgenootschap, dat door eene handeling, tot het wezen zijner godsdienst behoorende, de palen te buiten gaat van gehoorzaamheid aan de wet. Hoe nu de godsdienstvrijheid en de wet in dit opzigt, te doen harmonieeren? Door te bepalen, dat niemand de besnijdenis verrigte, zonder behoorlijk geëxamineerd te zijn. Is die bepaling ongrondwettig, dan kunnen de Joden niet langer hunne godsdienst uitoefenen, zonder in 't bereik te vallen der strafwet. Uit dit voorbeeld, en de Spreker beriep zich hierbij op den heer Godefroi (Israeliet), blijkt dat de Koning moet *weten*, hoe de kerkgenootschappen zijn georganiseerd, ten einde het in harmonie te houden met de wet. De heer van Lennep is overigens van meening, dat het toezigt op de kerkgenootschappen wel op andere wijze, dan door het ontwerp nu in discussie, kon worden uitgeoefend.

De heer *Godefroi* hield eene belangrijke redevoering en lichtte vooral — evenals de heer van Lennep, de woorden *beschermen* en *waken*, de zoo dikwijls gehoorde uitdrukkingen: *repressief* en *preventief*, toe. Hij beweerde, dat velen van laatstgenoemden term geen helder begrip hadden, en dat hij alzoo dikwijls *repressief* hoorde noemen, wat *preventief* en *preventief* wat *repressief* is, en erkende tevens, dat de Staat een preventief toezigt op de kerkgenootschappen moest uitoefenen. Zeer juist voerde de bekwame redenaar aan, dat van de vrijheid van godsdienst geldt, wat van elke vrijheid geldt, dat zij namelijk *begrensd* wordt door het *gebied*, waarop zij is verleend, door het gebied van de *godsdienst zelve.* In dien zin opgevat, levert art. 170 geen bezwaar op. Eischt men voor kerkgenootschappen vrijheid van handeling, dan moet het *blijken*, dat die handeling behoort tot het *gebied*, tot het *wezen* der kerk. Behooren zij daartoe niet, dan komt de Staat en oefent er, waar dit noodig is, zijn toezigt over uit. De *kerk* bevindt zich, *in* den *Staat*, op haar bijzonder gebied en op dat gebied is zij volkomen vrij, maar *buiten* dat gebied komt zij op het terrein van den Staat en is dus onderworpen aan de regten van den Staat. De kerk is *in* niet *boven* den Staat. Is dus de suprematie der kerk over den Staat ondenkbaar, dan komt bijgevolg aan den Staat en aan den Staat alleen het *regt* toe van *beslissing*, wat al dan niet behoort tot het *gebied* van de godsdienst.

De heer *van der Brugghen* behandelde de vraag: of door het strafbaar stellen van daden en handelingen, die op zich zelve geoorloofd zijn, niet een te diepe greep wordt gedaan in die regten, welke tot de voorwaarden van het leven van het individu, van den zedelijken persoon behooren? Hij geloofde, dat de hoofdwaarborg tegen het krenken van die regten niet gelegen is in geschreven wetten, maar in die, welke het *geweten* regeren. Hij was niet bang voor de toekomst, als uit de vreeze Gods eens anders regten geëerbiedigd worden, zoowel door vereenigingen als door individuen. De heer Storm van 's Gravesande had de anti-revolutionaire partij hard gevallen en wel onbillijk. Als men toch, ook ten aanzien der werkzaamheden in de Tweede Kamer, het oppergezag van het hoogste regt bestempelt met den naam van anti-revolutionaire dweeperij, dan bekende de heer van der Brugghen die dweeperij van ganscher harte te zijn toegedaan. Maar dan geloofde hij ook, dat een groot gedeelte der Kamer, ja, de heer Storm van 's Gravesande zelf, tot die partij behoorde. Hij had toch dezen, als afdeelings-voorzitter, leeren kennen voor iemand, die 't regt lief had, en dat is: anti-revolutionaire wijsheid. Als het Wets-ontwerp wordt behandeld, met het beginsel tot grondslag, dat uit de vreeze Gods de regten van anderen behooren geëerbiedigd te worden, dan zal zich niemand kunnen beklagen over de Regering, omdat zij de wet voorstelde noch over de vertegenwoordiging des Nederlandschen Volks, omdat zij haar aannam.

(De heer van der Brugghen sprak inderdaad zeer goed. Hij is een goed strijder in de gelederen van de anti-revolutionaire partij.)

De heer *van der Veen* stelde de *volkomene vrijheid* der kerkgenootschappen voorop, en daar nu het Wets-ontwerp aan de kerkgenootschappen die vrijheid gedeeltelijk *ontneemt*, vond hij dat strijdig met de Grondwet. Hij betreurt de omstandigheden die de Protestantsche manifestatie hebben uitgelokt — hij betreurt ook de *wijze* waarop die zich openbaarde en hij zou het verfoeijen als eerzucht en overdrevene godsdienstijver in 't spel waren geweest: Hij schijnt dus, in zaken van Godsdienst, te huldigen het *laissez faire.*

Daarna nam de heer *Bosscha* het woord, en hield eene hoogst belangrijke redevoering. Daarvan een goed uittreksel te leveren is een moeijelijk en ondankbaar werk. Elk Protestant moest die in het bijblad bij de Staats-Courant. geheel lezen. Eenige losse gezegden en aanmerkingen willen wij echter hier mededeelen:

„De vaststelling der Bisschoppelijke hierarchie hier te lande, een geschenk van den Paus aan mijne landgenooten, is een politieke greep van de Curie van Rome in het staatsgezag van mijn Vaderland — is Rome aan 't hoofd van het hierarchisch sijsteem — is inwerking in het staatsleven.

„Gregorius VII wilde, tot herstel van orde en rust in Europa, alle Koningen en Regeringen aan ééne algemeene kerk onderwerpen en die kerk — aan den Paus. Tot vestiging dier heerschappij ontstond er een Sacerdotaal Gouvernement, met zijn *absoluten* Monarch aan 't hoofd, en dat in een Collegie van kardinalen zijn staatsraad heeft, in aartsbisschoppen en bisschoppen zijne provinciale en districts-besturen en in zijne mindere geestelijken gemeentelijke overheden, dringende met dit hierarchisch gouvernement door in de Gouvernementen van alle staten, dringende daarin door, met het grondbeginsel door denzelfden Gregorius gesteld; „*toen van den H. Petrus de magt gegeven is, om te binden en te ontbinden, is er geene exeptie bijgevoegd ten behoeve der koningen.*"

In verband met dit stelsel, beschouwe men den Bisschoppelijken eed.

De heer Bosscha, — de Jezuiten eene *heilige oorlogsbende* noemende — eene *Sacra Cohors*, bestemd, om met alle middelen en met rustelooze volharding de *deserteurs* uit de Roomsche kerk, te bestrijden en te vervolgen, vroeg: „Zou dan een volk, waarvan de meerderheid uit zulke *deserteurs* bestaat, niet eene laauwheid kunnen te laste worden gelegd, erger dan ooit aan ons volk is verweten, als het geen weerzin gevoelde tegen een Sacerdotaal Gouvernement, dat zijn steun zoekt in het bondsgenootschap met de heilige oorlogsbende der Jezuiten?

Verder waarschuwde de spreker ten ernstigste, dat men op zijne hoede moest zijn tegen eene magt, die allerwege poogt in te grijpen in het staats gezag — noemde de Curie van Rome dreigend voor Europa — merkte aan, dat hoewel haar de zedelijke kracht ontzinkt, zij in 't Westen hulp zoekt en de tijd wel eens kon komen, die haar de constitutien ten prooi gaf. Daarom hebben de Regeringen in dezen tijd en voor de dagen, die wij te gemoet gaan, veel beleid maar ook veel kracht noodig, en de heer Bosscha, voorstander van constitutionele beginselen, zou niet gaarne ter zijner verantwoording hebben, aan de Regering een wapen te weigeren, om kracht uit te oefenen. Is dit wapen te zwak? dat moet de regering weten!

Wij herhalen het, de redevoering des heeren Bosscha is gewigtig en moest in alle Protestantsche huisgezinnen op de tafel zijn.

De heeren van der Poel en Schimmelpennick spraken mede voor het wets-ontwerp. „Eischt de toestand van ons Land voorziening tegen Rome's eischen?', vroeg laatstgenoemde spreker en het antwoord was, „er bestaat bijna geen land *waar* — geen tijd, *wanneer* daaraan geen behoefte werd gevoeld.

De heer Schimmelpennick meende, dat het wets-ontwerp aan de zelfstandigheid van eenig kerkgenootschap niet in den weg stond en zou het dus, hoezeer het tot zijn leedwezen door aangebragte verandering was verzwakt, aannemen.

—

De heer Beens, de eerste spreker in de zitting van 18 dezer, bestreed de wet.

De heer Storm verklaart zich tegen de voordragt. Hij is van oordeel dat de regering bij het ontstaan der beroering in April j.l. de bevolking tot rust en orde had moeten brengen: dat was *waken.* Hij verdedigde de gedragslijn door den afgetreden minister gevolgd, betreurde de afwezigheid van den minister Ligthenvelt, en wees op het heterogene van de tegenwoordige ministeriële zamenstelling.

Verschillende ministers voeren nu het woord om bedenkingen te wederleggen en de voordragt te verdedigen. De Minister van Justitie tracht de wet meer uit een regtskundig oogpunt te beschouwen. Hij toont aan; 1o. de noodzakelijkheid der wet, 2o. het grondwettige eener wet, 3o. dat de grondwet eene wet als deze toelaat.

In deze zitting hebben nog de heeren de Brauw, van Rappard en Oosting zich *voor* en de heer Jespers zich *tegen* het ontwerp verklaard. De heer van Akerlaken heeft eenige wijzigingen verlangd.

De heer Groen van Prinsterer hield eene uitgebreide rede: hij gaf o. a. te kennen, dat de wet minder is eene *politie*-wet dan wel eene *politieke* wet tegenover de politieke greep, die de curie van Rome in Nederland heeft gedaan; hij wenscht, dat er weerstreving worde geboden aan de herlevendiging van het ultramontanisme; zoodanige weerstreving wordt vereischt en was de hoofdgedachte van de zoogenaamde April-beweging. Terugwijzende op de aanhalingen uit de geschiedenis, heeft de spreker niet onopgemerkt gelaten, dat men wel heeft gewaagd van stroomen bloeds, die zijn vergoten, om de Kerk onder het staats-gezag te houden, maar dat men heeft vergeten daarbij te voegen, dat het de Jezuïten zijn geweest die den dertigjarigen oorlog hebben aangestookt; — dat niemand gelooft, dat de Paus, aan het hoofd van bisschoppen en geestelijken, zal optrekken om het Land te veroveren; maar dat het Hof van Rome wel andere middelen bezit, om Rijken in onrust te brengen en te houden. De heer Groen heeft zich niet voor of tegen de wet verklaard, en moet dus gerekend worden zich zijne stem te hebben voorbehouden.

De heer Reinders bestrijdt het ontwerp. Hij betreurde het voor het Vaderland en voor den Koning, dat men H. D. den raad gegeven heeft, op dit oogenblik eene dergelijke voordragt aan de Kamers te onderwerpen.

De heer van Heiden Reinestein verheugt zich, dat de Koning dit ontwerp heeft aangeboden. Hij is voor het ontwerp gestemd, doch zal gaarne tot deszelfs verbetering me-

DE VERTELLER ENZ.

De Chinesche Feesten.

Het Chinesche volk is zinnelijk van aard, en levensgenot hun hoogste doel, de godsdienst wordt door hen slechts in zoo verre gewaardeerd, als zij het middel is tot bevrediging van hunne aardsche begeerten. In plaats van de boetedoeningen der Hindoes, hebben de inwoners van het hemelsche rijk hunne smulpartijen, in plaats van zelfkastijdingen, drinkgelagen, waar de beker vlijtig rondgaat en eene keur van spijzen het gehemelte streelt. Ernstig godsdienstig gevoel is der natie geheel vreemd. Het goddelijke en geestelijke kent men naauwelijks bij naam; en om er zich een duidelijk denkbeeld van te vormen, maakt men er stoffelijke voorwerpen van, en roept uit: Zie, dat zijn de goden! De feesten zijn derhalve niets anders, dan dagen van vreugde en dronkenschap, en alles wat in dien tijd verrigt wordt, heeft geen ander doel dan vrolijk en luchtig te leven.

De eerste dag van het jaar wordt door het gansche volk gevierd, en men zou dien als den eenigen zondag in hunnen ganschen jaarkring kunnen beschouwen. Buitengewoon vele toebereidselen worden er voor dit feest gemaakt, die dikwijls zeer veel tijd behoeven. Hoofdzakelijk houdt men zich dan, voor dat de feesten invallen, met het invorderen van schulden, het betalen van alle zaken met baar geld en het beslechten van alle twijfelachtige en betwiste gevallen bezig. Dikwijls veroorzaakt dit zeer veel bezwaar, veel gewrijf en veel strijd, eer dat alles in orde is gebragt. De regering zelve sluit, om een goed voorbeeld te geven, achttien dagen van te voren hare deuren, en laat zich alleen met de dringendste bezigheden in. Te vergeefs wendt de een zich tot de Manderijnen met een verzoek, of levert een ander eene aanklagt bij hen in; aan niemand wordt gehoor verleend, want het is de voorbereiding tot het nieuwe jaar. Zelfs hebben er geene strafoefeningen plaats, en het is alsof er volstrekt geen toezigt bestaat. Zij, die belangrijke zaken om handen hebben, volgen de grooten na, en stellen allen handel ter zijde. Het is alsof de nijvere natie, arbeidzaam als de mieren, eensklaps door eene volkomene slaapzucht bevangen is. De lieden, wier beroep hen noodzaakt om dagelijks te arbeiden, maken natuurlijk eene uitzondering; doch het is ook alleen de dringendste noodzakelijkheid, die hen hiertoe aanzet. Wie maar eenigzins daartoe in staat is, brengt ten minste drie of vier dagen voor het feest in ledigheid door. En nu maakt men met het schoonmaken een aanvang. Al waren de huizen ook het gansche jaar door aan stof en vuil ten beste gegeven, nu evenwel moet alles in orde gebragt, alles gewasschen en opgesierd, en nieuwe opschriften, zelfs om er hutten mede te behangen, voor dit oogenblik voor den dag gehaald worden. De papieren afgodsbeelden worden door nieuwe vervangen; alles tracht men zoo best mogelijk op te sieren, en daaraan een nieuw voorkomen te geven. Voor aan den ingang der deur hangt men nieuwe schutsgoden op, die er als oude bevelhebbers uitzien; alles wordt met rood papier beplakt; zelfs de varkenstal bekomt een toepasselijk opschrift, en op vele plaatsen zijn ook de boomen van dezen algemeenen regel niet uitgesloten. Zoodra dit nu alles gereed is, begint de Chinees zijn eigen ligchaam te reinigen, werpt de oude lompen, die hij tot heden toe gedragen heeft, weg, en tracht zich een paar nieuwe schoenen en een kleed aan te schaffen. Wie de middelen niet bezit voor iets nieuws, lapt ten minste zijn oud kleed wat op en maakt het wat schoon; maar *iets* wordt er toch altijd gedaan. Vele menschen, die men nooit anders dan in versletene kleederen zag rondloopen, komen nu opgeschikt, en dikwijls in kostbare stoffage gekleed, voor den dag; de rijken besteden aanzienlijke sommen voor hunnen opschik. Wanneer men juist op den dag der voorbereiding of op nieuwjaardag in China kwam, zou men zich niet genoeg over de zindelijkheid en fraaije kleeding van het volk kunnen verwonderen. Vooral maakt men veel werk van den opschik der kinderen en doet alles wat men kan, om ze op zijn sierlijkst te kleeden.

Nu komt de oudejaarsavond; en door het gansche land heerscht eene diepe stilte. Men zit eerbiedig neder, zonder bijkans een woord te spreken; de heerlijkste spijzen staan gereed, maar niemand raakt ze aan; in alle huizen branden lichten; alles is verlicht, zelfs de ellendigste hut en schuit. Ook aan de aard- en hemelgoden worden door het verbranden van een groot aantal kaarsen en wierook, offers gebragt en de aarde als de moeder, die alles voortbrengt, ontvangt insgelijks hare eerbewijzen; elke huisgod heeft zijne gaven voor zich staan. Onderscheidene bijgeloovige gebruiken neemt men nu bij de hand om in de toekomst te zien en uit te vorschen, of het komende jaar een jaar van geluk zal zijn. Niemand slaapt, en zelfs kleine kinderen houdt men wakker tot het nieuwe jaar aanbreekt.

Eindelijk is het gewigtige oogenblik daar, en een algemeen vreugdegeschrei kondigt het nieuwe jaar aan; aan verwelkomen en gelukwenschen is geen einde; de gansche bevolking spoedt zich vreugdedronken naar de tempels, om zich voor de afgodsbeelden neder te werpen, hun lot van hen af te bidden,

dewerken, de voordragt is noodzakelijk, vooral tegenover het standpunt van Rome. Met genoegen heeft hij de krachtige en waardige taal vernomen die van den kant onzer Regering in den laatsten tijd aan den kardinaal Antonelli is gerigt.

De heer van Asch van Wijck verklaart zich mede voor het ontwerp; doch zal voorloopig van het woord afzien.

De heer Dirks zal mede in geene nodelooze herhaling treden. Even als vele andere leden verklaart hij, als zijn gevoelen dat het ontwerp *niet* in strijd is met de Grondwet, en zelfs noodzakelijk is.

De heer Rijk verklaart zich *voor* het ontwerp en zet de gronden voor zijn gevoelen uiteén.

De heer Engelen ziet van het woord af, doch verklaart zich mede voor het ontwerp.

De heer van Bosse vraagt of het ontwerp in de tegenwoordige omstandigheden staatkundig en raadzaam is; hij acht het tijdstip tot de vasttelling eener wet niet gunstig. Zelfs op het standpunt der Regering is de wet niet noodig. Immers hij meent dat de wet van Germinal nog bestaat, en zal zij die bij de niet aanneming dezer voordragt kunnen handhaven. Als protestant en als lid der kamer acht hij het hoogst onraadzaam en gevaarlijk, dat het wereldlijk gezag optrede bij een vraagstuk van herderlijken aard.

In deze zitting hebben nog de heeren Hoekwater en Hoffman de voordragt verdedigd; de heeren de Lom, v. Hoëvell en Hugenholtz daarentegen bestreden haar.

In de zitting van den 20 vangt de Minister van Justitie de beraadslagingen aan, en zegt dat de regering vermeent, dat de discussie, op gisteren in deze Kamer gehouden, soms is afgeweken van het onderwerp, dat in beraadslaging is. Zij wil en mag in het belang der zaak, dezen weg niet volgen en heeft alzoo besloten in geen opzigt van dit onderwerp af te wijken.

De heer Strens heeft hierop de wet bestreden, als niet in overeenstemming met de volledige vrijheid van godsdienst door de grondwet verzekerd. Hij geeft toe, dat in eene strafwet zoowel preventieve als repressieve verordeningen zijn veroorloofd, maar zeker niet betrekkelijk de regeling der kerkgenootschappen. Hij verklaart zich tegen de wet, omdat ze de eer en de rust van het Rijk in de waagschaal stelt.

Bij het vervolg der beraadslagingen heeft de heer Sloet zich, in een breedvoerig betoog, tegen het ontwerp verklaard en hetzelve doen voorkomen als van eenen revolutionairen aard, en als eene soort van bedriegerij, jegens den Koning, zoo wel als jegens het volk.

De heer Schimmelpenninck v. d. Oije heeft nog kortelijk het ontwerp verdedigd en bedenkingen ontwikkeld, nopens hetgeen verbreid was van het voorgevallene in den Ministerraad en den bekenden brief der afgetredene Ministers aan Z. M.

Daarop heeft de heer Thorbecke, in eene uitgewerkte redevoering, de voordragt bestreden, waarbij hij heeft gewaagd van het gevaarlijke voor eene Regering, om zich tot de slavin te vernederen van de volkswaan van den dag; — in welke hij de dusgenaamde werkeloosheid van het vorig Bewind heeft voorgedragen als een bewijs van eerbied voor het grondwettig beginsel, betreffende de vrijheid der Godsdienst; — en waarbij hij het ontwerp heeft voorgesteld, als in strijd met de Grondwet, onder anderen, ook op grond dat art. 170 het bewijs oplevert, dat bij dezelve een onbeperkt verlof zoude zijn verleend tot de zelf-regeling der kerkgenootschappen.—Naar het oordeel van den spreker was met de bekende woorden: „zonder verwijl" van den heer van Sonsbeeck bedoeld: de spoedige mededeeling van het besluit van den Stoel van Rome, betreffende de afschaffing van het concordaat.

Aan de daarop gevolgde woordenwisseling hebben deelgenomen de Minister van Buitenl. Zaken, de heeren v. Lijnden, Thorbecke, Luyben, van Bosse, Meeussen, Groen, van Hoëvell, Dommer en v. Wintershoven en daarop is besloten de beraadslaging des avonds te vervolgen.

In de avondzitting van Zaturdag hebben bij de algemeene beraadslagingen het woord gevoerd de heeren van Nispen, Gevers van Endegeest, de Brauw, van Eck en Thorbecke, meerendeels tot nadere toelichting of tot het bijbrengen van nieuwe gezigtspunten omtrent het onderwerp in behandeling. De algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp zijn daarop gesloten. Daarna heeft de heer Blaupot ten Cate als motie van orde voorgesteld, om wegens de afwezigheid van den Minister voor de R. C. eeredienst, de verdere behandeling van het ontwerp te verdagen tot na de terugkomst van dien Minister. Daarover ontstaat eene langdurige discussie. Na vele incidenten en persoonlijke feiten, heeft de heer ten Cate, ziende dat het ministerie zich tegen zijne motie heeft verklaard, deze ingetrokken, en is alzoo de voortzetting der beraadslagingen over de artikelen bepaald op Maandag ten 10 ure.

Acht zittingen der Tweede kamer zijn nu gewijd geweest aan de beraadslagingen over het bekende ontwerp. *Drie en vijftig* leden en *vier* ministers hebben gesproken. *Een en twintig* leden hebben verklaard hunne stem tegen het ontwerp te zullen uitbrengen; het zijn de heeren: Meeussen, Hengst, de Man, van Nispen, Dommer van Poldersveldt, Storm van 's Gravesande, Luyben, Bots, van Eck, van Wintershoven, Beens, Storm, Jespers, Reinders, van Bosse, de Lom de Berg, van Hoëvell, Hugenholtz, Strens, Sloet tot Oldhuis en Thorbecke.

De heeren van Voorst, Blaupot ten Cate, van der Veen en van Akerlaken hebben zich hun gevoelen voorbehouden, en zullen hunne stem laten afhangen van de wijzigingen die in het ontwerp mogten gebragt worden. De heer Groen had nog niet besloten of hij voor of tegen zou stemmen.

De overige 27 sprekers hebben zich *voor* het ontwerp verklaard of het beginsel van hetzelve bepaald goedgekeurd; het zijn de heeren: van Deinse, Donker, Mackay, van Reede van Oudshoorn, van Lijnden, Wintgens, Sleeswijk Vening, Sander, de Kempenaer, van Lennep, Godefroi, van der Brugghen, Bosscha, van der Poel, graaf Schimmelpenninck, de Brauw, van Rappard, Bieruma Oosting, van Heiden Reinestein, van Asch van Wijck, Dirks, Rijk, Engelen, Hoekwater, Hoffman, Schimmelpenninck v. d. Oije en Gevers van Endegeest.

De volgende vijftien heeren hebben nog niet van hun gevoelen doen blijken: Westerhoff, Zylker, van Golstein, Rochussen, van Forcest, van Franck, Stolte, Taets van Amerongen, Baud, Boreel van Hogelanden (voorzitter), Elout, Slicher, Schuurbecque Boeye, van den Heuvel en de Poorter.

Die het oog op deze opgaven slaat, moet zeggen, dat er nog weinig van het toekomstige lot van het wets-ontwerp te zeggen valt. Neêrlands bevolking wacht met ongeduld de beslissing af.

—

Turkije heeft het verzoenings- voorstel der Mogendheden gaaf aangenomen.

Dit was te voorzien.

Oostenrijk meende Servie te moeten bezetten, doch ook hiertegen verzet zich Turkije ten sterkste, 't zal ook wel bij dreigen blijven.

Spanje is steeds op den weg der reactie, en Toscane, 't geen niemand verwondert, insgelijks.

De Keizer van Frankrijk is op reis. Een vredelievend teeken!

Het Engelsch parlement is gesloten namens H. M. de Koningin.

De verloofde van den Hertog van Braband is te Brussel aangekomen. Van Verviers, waar zij plegtig ontvangen werd, tot in Brussel werden tot haar en haar Gemaal en tot Koning Leopold en door deze hooge Personaadjes zelve ruim *zes en twintig* aanspraken en antwoorden gehouden en gegeven. De Vorstin was den volgenden dag ziek — van deze aanspraken?

Duitschland geeft geen belangrijk nieuws.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Amsterdam, 19 Aug. Eergisteren heeft aan het ministerie van binnenl. zaken de aanbesteding plaats gehad; 1°. van het schieten der wegsloten en het opmaken der wegen langs de hoofd- en kruisvaarten in den Haarlemmermeer-Polder, in drie perceelen; en 2° het bouwen van 49 houten bruggen over de dwars- en streksche togten ter voltooijing der gemeenschap tusschen de verschillende wegen van den Haarlemmermeer-polder, in vier perceelen.

— De *maatschappij voor den vrede* (*Peace-Society*) te Londen heeft als prijsvraag uitgeschreven: Eene verhandeling over het stelsel der staande legers en vloten in de staten van Europa. Aan den schrijver van het best gekeurde antwoord zal eene belooning van 250 pd. st. (*f* 3000) worden uitgereikt. De voorwaarden aan de mededingers opgelegd zijn deze: 1°. Beknopt zaäm te vatten de geschiedenis van den oorsprong en de onwikkeling van de staande legers in het hedendaagsch Europa. 2°. Te geven eene zoo naauwkeurig mogelijke statistiek van het getal manschappen, die door de europesche staten in de legers te land en ter zee worden onderhouden, met dien verstande dat wel worden onderscheiden het eigenlijk gezegde leger en de hulp- krijgsmagt, zooals de militie, de burgerwacht, de landweer enz. 3°. Te begrooten de uitgaven die deze instellingen vereischen, met inbegrip van de verliezen, welke de nationale arbeid ondergaat door het stelsel van bestaande legers onder hunne verschillende vormen. De antwoorden moeten bevatten de nadeelen en ongelegenheden, die uit een zedelijk, maatschappelijk, geldelijk en staatkundig oogpunt door den gewapenden vrede worden veroorzaakt. De schrijvers kunnen hunne stukken stellen in de Engelsche, Fransche of Duitsche taal. De omvang voor de antwoorden is bepaald op hoogstens 200 bladzijden.

20 Aug. Wij vernemen dat de Minister van Binnenlandsche Zaken de belangrijke verzameling van ruim 700 nommers, bevattende de voornaamste natuur-en kunstproducten van Groot-Britannië, die na de afloop der wereldtentoonstelling in 1851, door de Britsche commissie, als blijvende gedachtenis aan Nederland (als mede tot gemelde tentoonstelling hebbende bijgedragen) is ten geschenke gegeven, goedgunstig aan de alhier gevestigde *Vereeniging voor Volksvlijt* ter tentoonstelling heeft afgestaan, waardoor een ieder weldra in de gelegenheid zal zijn zoowel met een belangrijk deel der Londensche tentoonstelling, als met onderscheidene nieuwe en belangrijke voorwerpen kennis te maken, daar gemelde verzameling een aantal monsters van ruwe en gedeeltelijk bewerkte stoffen bevat.

22 Aug. Men verneemt dat het metalen standbeeld van Lourens Janszoon Coster, dat te Haarlem zal worden opgerigt, uiterlijk tegen Mei van het aanstaande jaar gereed zal zijn.

Utrecht, 20 Aug. Wij kunnen als stellig melden, dat Z. M. onze koning den 14 September, in den morgen, van het kamp bij Zeijst naar hier zal komen. In plegtigen optogt zal de geliefde vorst de stad onzer inwoning binnentrekken. Des avonds zal er algemeene illuminatie plaats hebben. Het verblijf van Z. M. hier ter stede zal 3 dagen duren. Van alle zijden worden toebereidselen gemaakt; eerewachten vereenigen zich, illuminatien worden in orde gebragt, voor groenmaken wordt gezorgd; 't al zal getuigen van de liefde, die Utrecht voor den beminden vorst koestert.

21 Aug. Ontelbaar is de menigte, die zoowel uit onze stad als uit de omstreken, heden het Kamp bij Zeijst bezoekt. Ze zal wel geen plaats kunnen vinden in het toch bijzonder talrijk aantal aanwezige tenten. Uit het Kamp meldt men, dat de troepen dezer dagen worden geoefend in de bataillonsschool. De artillerie uit Amersfoort maakt mede hare exercitien op de heide. De groote manoeuvres zullen eerst in September beginnen, tijdens het verblijf van Z. M., die een twaalftal dagen in het Kamp denkt te blijven. Heden Zondag is er, na de godsdienstoefening tegen 12 ure kerkparade, en daarna muziek voor de tent van den opperbevelhebber, gen.-maj. Duycker. Door den heer Everts, 1e luit. bij het reg. grenadiers en jagers zijn in het Kamp opgerigt twee uurwijzers, de eene geplaatst in het midden van het Kamp en de andere bij de politie-wacht no. 1, welke beide door een koper draad aan een electromagnetischen toestel, in diens tent voorhanden, verbonden zijn.

— Op den 19 Aug. j.l heeft zich in het kamp nabij Zeijst, een jager, Jansen genaamd, door zich een dubbel schot in den mond te jagen, van het leven beroofd, naar men zegt, uit vrees voor het ondergaan van eenige hem opgelegde straf.

Middelburg, 17 Aug. Tot heden mag de landman zich hier nog verheugen in den aanmerkelijk gezonder toestand der aardappelvrucht dan in vorige jaren. Hij hoopt slechts op voortdurend droog weder, daar, volgens zijn zeggen, de vochtigheid het bederf vergemakkelijkt, en sneller voortplant.

— Aan het bestuur dezer stad heeft de heer A. Gonay mededeeling gedaan van zijne verbeterde wijze van wasschen, vooral ten behoeve van den min gegoeden stand. De raad stelt zich voor deze zaak naauwgezet te onderzoeken.

Hellevoetsluis, 18 Aug. Heden morgen is door een stoomboot in zee gesleept, het Amerikaansche fregatschip *Edwina*, met bestemming naar New-York, aan boord hebbende 170 landverhuizers, zijnde 50 Nederlanders en 120 Duitschers.

Leeuwarden, 20 Aug. Wederom zijn 27 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8408 runderen.

Arnhem, 19 Aug. Heden werd alhier de nieuwgebouwde synagoge plegtig ingewijd. De plegtigheid der inwijding bestond in het overbrengen van de heilige wetsrollen van het oude naar het nieuwe kerkgebouw, het houden van feestredenen, het uitspreken van toepasselijke gebeden en het gebed voor den koning, en eindelijk de uitvoering van verscheidene muziek- en zangstukken. Behalve eene talrijke schare gemeenteleden en hunne geloofsgenooten uit andere plaatsen, werd de plegtigheid der inwijding door vele anderen bijgewoond, terwijl de Commissaris des Konings in de provincie, het collegie van Gedeputeerde Staten, de Burgemeester, Wethouders en leden van den Raad dezer stad, de staf der schutterij en commissiën uit verschillende corporatiën haar met hunne tegenwoordigheid vereerden.

Appeldoorn, 18 Aug. Heden zijn 27 koeijen van het Alderneij- ras voor de boerderij van Z. M. den koning op het Loo aangekomen. De keuze van dit ras, hetwelk bijzonder geschikt schijnt te zijn voor deze streken, is gedaan na een bewerkstelligd onderzoek, op verlangen van Z. M., door den hoogleeraar G. J. Mulder naar de hoeveelheid en de zamenstelling der melk van Beemster-, Durham- en Alderneij-koeijen, en waaruit gebleken is, dat de laatste soort de meeste melk geeft en dat deze de meeste boter, kaasstof, melksuiker en zouten bevat. Een uittreksel uit des hoogleeraars verslag aan Z. M., opgehelderd door vier bijlagen, is opgenomen in de *Landbouw-Courant* no. 28 dezes jaars.

Veendam, 19 Aug. Men is deze week alhier begonnen aardappelen te rooijen; geen spoor van ziekte is er aan te ontdekken, ofschoon de hoeveelheid wel iets te wenschen overlaat; slechts 80 à 90 mud bekomt men van het deimt; blijven de prijzen echter zoo hoog als zij thans zijn, dan levert het goede uitkomsten voor den landbouwer. (*Veend. Ct.*)

Dalfsen, 19 Aug. De rogge en garst zijn thans in deze omstreken bijna overal binnen en laten wat de kwaliteit betreft niets te wenschen over. De hoeveelheid stroo die van het land gekomen is, had over het algemeen meer kunnen zijn; doch verreweg de meeste akkers leverden dienaangaande de bevredigendste uitkomst op. Het beschot is goed. De nog te veld staande granen beloven bij uitstek goed te zullen worden.

Ommen, 19 Aug. De gisteren hier gehoudene jaarmarkt was zeer druk bezet met allerlei vee, zoodat het zich liet aanzien alsof dit invloed op de prijzen zou uitoefenen, doch al het aangebragte werd grootendeels verhandeld, en wel, in vergelijking der laatste weken, tot verhoogde prijzen. De runderen bragten op: nurende *f* 60 à *f* 110, melkgevende tot *f* 75, jarige *f* 15 à *f* 28, gusten *f* 25 à *f* 60, schapen (langstaarten) *f* 3,15 à *f* 12; oude varkens *f* 17 à *f* 28, biggen van 6 tot 9 weken *f* 1,10 per week, oudere dito *f* 1[illegible] à *f* 16. De handel was levendig en graag.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Den 11 Aug. is een gedeelte van het aan het huis Orleans toebehoord hebbende domein Neuilly voor 398,000 fr. verkocht.

Parijs, 17 Aug. Blijkens den *Moniteur*, heeft de Minister van openbare werken magtiging verleend tot het doen eener proefneming met een nieuw stelsel van ijzeren spoorwegen, bestemd voor omnibussen door paarden getrokken. Eerstdaags zal die proef op de Cours-la-Reine en de kaai Billy worden genomen.

— De heer de Laporte, fransch konsul te Kaïro, heeft zich den 5 dezer naar Frankrijk ingescheept en is thans te Marseille aangekomen. Hij brengt een jongen hippopotamus (Nijlpaard) mede, als een geschenk van den onderkoning. Dit zeldzaam dier, tot welks jagt en vangst meer dan 30,000 fr. werden besteed, gebruikt niet minder dan 60 kan melk daags zonder de meloenen, komkommers en andere vruchten en peen, waarmede hij in ruime hoeveelheid wordt gevoed. In den zoölogischen tuin te Parijs, de bestemming van den hippopotamus, wordt reeds een verblijf voor hem in gereedheid gebragt.

20 Aug. De Keizer en de Keizerin zijn heden morgen naar Dieppe vertrokken.

— Bij een besluit in den *Moniteur* wordt bepaald, dat het regt van invoer van granen en meel tot den 31 Dec. op het laagste dier regten zal blijven. De regten van invoer van rijst, gort en drooge vruchten is tot dien tijd bepaald op vijf en twintig cents de honderd kilogrammen.

— De atlas waarin keizer Napoleon I het plan zijner groote veldslagen schetste, is door den Franschen gezant te Londen op last zijner regering aldaar aangekocht. Dit voorwerp is

---

en zekerheid omtrent hunnen toekomstigen staat te verkrijgen. Dit vereischt zeer groote onkosten, maar bij zulk eene gelegenheid heeft het geld geene waarde. Terwijl deze of gene zijne verschillende offergaven aan den priester aanbiedt, en zich, zoo lang als hij is, voor de beelden nederwerpt, reikt de *bonze* (priester) hem een' koker toe, waaruit hij een dun bamboesstokje trekt, waarop een nummer staat. Dit vergelijkt hij dan met stukjes papier, die hetzelfde nummer hebben en, met eenige karakters beschreven, zijn toekomstig lot moeten voorspellen. Terwijl men zich gedurende den nacht naar de tempels verdringt, begint men in den morgen de bezoeken af te wachten. Het ontbreekt dan niet aan hartelijke betuigingen. Alle jammer en ellende is vergeten; vijandschap kent men niet meer; het is een dag van algemeen geluk, en niets is er, dat eenigzins de goede verstandhouding stoort.

Nu begeeft men zich aan het brassen, en, wie eens heerlijk leven wil, vast den eenen dag en laat zich den anderen des te beter smaken. De hoeveelheden levensmiddelen, die bij zulke gelegenheden genuttigd worden, is ongeloofelijk; er is geen bedelaar, die er zijn deel niet aan heeft. De werkzame geest der Chinezen kan intusschen niet lang werkeloos blijven; nadat men zich op alle mogelijke wijzen heeft te goed gedaan, slaat men een dobbelspel voor, om te zien of men gelukkig zal zijn, want zoo als het begin is, zoo zal ook het einde zijn. Daar zit dan de menigte geheel en al verdiept in haar ellendig spel; misschien wordt daar de gansche nacht mede zoek gebragt; men begint te twisten, waarop dikwijls klopparttijen volgen; waar men geen sterken drank gebruikt, daar rookt men opium. De ondeugden die bij zulke gelegenheden plaats vinden, zijn afschuwelijk. De prachtigste feestelijkheden worden aan het hof gehouden. Al de Mandarijnen verzamelen zich in het paleis, waar de keizer eene feestelijke audiëntie verleent. Met groote plegtigheid wordt hem de almanak overhandigd, en de staatsbeambten buigen zich voor den magtigen heerscher; iedereen is verblijd en goedsmoeds, en de strenge etiquette van het hof gaat te midden van het algemeen vreugdegejoel verloren. Deze bijeenkomst der overheden wordt in alle steden herhaald en men verheugt zich, dat men eenmaal zonder vreeze elkander durft naderen. Dikwijls echter hebben deze dagen eenen treurigen afloop; want de zucht om geld te verdienen, die bij de Chinezen boven alles gaat, stoort alle genot, en menigeen is blijde, dat hij weder aan den arbeid kan gaan. Het grootste gedeelte van het volk kent geenen anderen feestdag dan dezen en bekommert zich derhalve zeer weinig om de verjaardagen der afgoden, die elkander opvolgen.

Het nieuwe jaar valt op het einde van Januarij, of het begin van Februarij voor, wanneer in de zuidelijke deelen van China de lente hare eerste knoppen vertoont. Van daar dan ook die gedurige toespeling op de vernieuwing van de gansche natuur.

Wij willen thans de feestdagen nagaan, zooals zij in de tijdorde elkander opvolgen.

Vier dagen na nieuwjaar, wanneer de zon den 24en graad van den Aquarius bereikt, heeft men het lentefeest. Dat kan men met alle regt het feest van den landman noemen. In alle aanzienlijke steden wordt dan van klei een beeld van eenen os en een mensch gemaakt. De burgemeester der stad verschijnt dan als een priester en geestelijke volksvertegenwoordiger, en treedt aan het hoofd van fraai gekleede kinderen, die als engelen worden voorgesteld, om de lente te begroeten, Den volgenden dag brengt men den os van klei te voorschijn, en de Mandarijn geeft hem eenige slagen, om daarmede aan te toonen, dat de ploegtijd aanstaande is. Daarop valt het volk op den os aan, verbrijzelt hem in weinig tijds, en gaat met de stukken er van naar huis. Nu geeft men drinkgelagen, en begint dan den volgenden dag eerst regt goed den akker te bebouwen.

Op den zevenden dag na nieuwjaar is om zoo te zeggen, de scheppingsweek geëindigd; ieder dag heeft zijnen naam, honde-dag, hoender-dag enz., de laatste dag is de menschen-dag. Men houdt het er voor, dat dit nog eene herinnering der scheppingsgeschiedenis is, en dat men deze namen behouden heeft, om de trapsgewijze ontwikkeling der levende wezens aan te duiden.

Op den negenden dag wordt het geboortefeest van den Oppersten Regeerder gevierd. Men vertelt namelijk dat deze op aarde gekomen is, en de Rationalisten weten veel te verhalen van hetgeen hij gedaan heeft, maar maken van dezen persoon niets anders dan een afgod, voor wien men zich nederwerpt om genade af te smeeken, en wiens geboortedag op aarde, tot lof zijner menschwording, met luidruchtige muziek en feestelijke optogten gevierd wordt. Men stelt zich gewoonlijk drie zulke hoogste Wezens voor, maar over het algemeen is men het zelf niet regt eens hoedanig zij werken, en welke hunne hoogere bestemming is. Op deze wijze vermengt men het verhevenste met het meest smakelooze en verwerpelijke; de hooge Keizer des hemels, die nu eens met onbegrensde magt het heelal regeert, is dan weder een ellendig bijgeloovig mensch, die op aarde met vechten zich ophoudt, en allerlei dwaasheden begaat. Terwijl men aan den eenen kant ziet, hoe het gevoel van volkomene afhankelijkheid van den mensch op den voorgrond staat, en hij alleen

reeds te Parijs ontvangen en zal geplaatst worden in het museum van Keizerlijke en Koninklijke voorwerpen in eene der zalen van het Louvre.

DUITSCHLAND.

H. K. H. prinses Marianne der Nederlanden heeft het heerschappelijk goed Weisswasser, in Silezië, voor de som van 175,000 daalders doen aankoopen.

— Men meldt, dat ook in Finland allerwege de cholera is uitgebroken.

— Te Krieblowitz (Pruissen) is een gedenkteeken voor Blucher opgerigt, de Koning van Pruissen zal de onthulling van hetzelve op 28 dezer bijwonen.

Weenen, 16 Aug. Tot den bouw van het nieuwe tuighuis alhier zijn reeds 6 millioen fl. besteed, en men gelooft dat nog $1\frac{1}{2}$ millioen noodig zullen zijn.

— Het bedrag der ontvangen bijdragen tot den bouw van de Petri-kerk (ter herinnering aan Libenys moord-aanslag op den Keizer), was op 31 Julij ongeveer 1,100,000 fl.

19 Aug. Heden heeft te Ischl de verloving plaats gehad van Z. M. den Keizer met Prinses Elisabeth, tweede dochter van den hertog Maximiliaan van Beijeren.

Berlijn, 18 Aug. De verkoop van de voormalige Duitsche vloot heeft, zoo ver men thans kan oordeelen, de som van ongeveer ƒ1,150,000 fl. opgebragt. Deze som is naauw een zevende van de kosten die de vloot heeft veroorzaakt, hebbende zij 8 millioen fl. gekost.

ENGELAND.

Lord John Russel heeft den 16 in het Parlement officiële inlichtingen gegeven omtrent de Oostersche kwestie. Zijne rede bragt binnen en buiten het Parlement een smartelijken indruk te weeg. Men is verontwaardigd over de vernederende houding, die het bewind van Groot-Brittannië in deze kwestie aangenomen heeft. De officiële mededeelingen bieden de volgende slotsom aan:

1°. Rusland heeft *alles* verkregen wat het wenschte.

2°. De nota van 24 Julij te Weenen opgemaakt heeft tot grondslag een ontwerp van den heer Drouin de Lhuys, dat vervaardigd werd *vóór* de bezetting der vorstendommen.

3°. De ontruiming der vorstendommen, door den Eng. minister van buitenlandsche zaken eene noodzakelijke voorwaarde genoemd, is inderdaad tot eene stilzwijgende voorwaarde gemaakt, want er is geen woord van gerept in de nota, en de terugtogt der Russen uit Moldavië en Wallachije blijft aan de bescheidenheid des Keizers overgelaten.

4°. De ministers twijfelen daaraan niet, doch verzoeken het parlement om de middelen waardoor de ontruiming zal tot stand gebragt worden, aan hen toe te vertrouwen.

De *Morning Post* verzekert dat de Donau-vorstendommen omstreeks 10 Sept. door de Russen ontruimd zullen zijn.

— De bank van Engeland heeft gedurende de laatste zes maanden, de ongekende hoeveelheid van 9,099,000 pd. st. aan goud en 416,000 aan zilver geslagen.

Londen, 17 Aug. De instructie in de zaak van den franschman Edouard Raynaud, die aan den hertog van Nemours twee brieven had geschreven om hem 20 p. st. te vragen, waarvoor hij keizer Napoleon wilde vermoorden, is thans afgeloopen en heden heeft de zaak voor de assisses gediend. Raynaud is niet schuldig verklaard en dus vrijgesproken.

19 Aug. In het Huis der Gemeenten werd Maandag door een der leden aan de regering gevraagd, waarom eenige Britsche fabrikaten in Nederland aan hoogere inkomende regten waren onderworpen, dan de gelijksoortige voortbrengselen van andere volken, en of daartegen vertoogen waren ingediend, sedert dat in Engeland het inkomende regt op boter, kaas, eijeren en andere producten van Nederland was verlaagd. Van regeringswege werd geantwoord, dat Nederland door geene verdragsbepaling gehouden was, Engeland op den voet der meest begunstigde natie te behandelen; dat Engeland zijne invoerregten had verlaagd wegens zijn eigen belang en zonder op de handelsstaatkunde van andere natiën acht te slaan of van haar wederkeerige ontheffing voor Engelsche producten te bedingen; dat echter het aangeroerde onderwerp tusschen het Britsche ministerie van buitenl. zaken en de Nederlandsche regering werd behandeld.

— De Protestantsche zendelingpredikers worden in Ierland door het gepeupel op de meeste plaatsen met wanordelijkheden ontvangen. Om hen tegen te werken, is, gelijk de Londensche *Times* meldt, door den Roomschen aartsbisschop van Tuam besloten, eene Iersche vertaling van het Oude en Nieuwe Testament in zijne kerkprovincie te verspreiden.

— De directie der O. I. compagnie heeft eene dépêche van lord Dalhousie, den gouverneur-generaal van Britsch-Indië ontvangen, die niets minder dan den afloop van den Birmanschen oorlog en de onderwerping van den Koning van Ava bevat.

20 Aug. Het Parlement is heden door eene koninklijke commissie geprorogeerd.

— Uit Mexiko ontvangt men berigten, waaruit blijkt, dat Santa Anna dat land weder geheel aan zijn dictatoriaal gezag onderwerpt.

BELGIE.

Brussel, 18 Aug. De hertog van Braband heeft aan den burgemeester van Brussel 40,000 fr. gezonden, om daarvoor op den dag van zijn huwelijksfeest eene bedeeling van brood te doen aan de behoeftigen dezer stad. Deze bedeeling, bestaande in 29,000 broodbriefjes, zal overmorgen plaats hebben.

— Eergisteren heeft de commissie van geneeskundig toevoorzigt te Brussel, bij verscheidene apothekers dezer stad al de zoogenaamde geheime geneesmiddelen in beslag doen nemen.

— Het congres voor de statistiek, in de volgende maand te Brussel te houden, belooft zeer belangrijk te zijn. Voorname geleerden en statistici, uit Frankrijk, Engeland, de Nederlanden, Duitschland, de Noordsche Staten, Spanje en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, zullen daar hunne landen vertegenwoordigen en aan de zeer gewigtige beraadslagingen deel nemen. De Nederlanders die als leden het congres zullen bijwonen, zijn de heeren van Ackersdijk en von Baumhauer.

— Alle voorname bladen van Engeland, Duitschland en Frankrijk hebben correspondenten naar Brussel gezonden, om verslag te geven van de huwelijksfeesten.

21 Aug. De stierengevechten zullen te Brussel plaats hebben op den 21sten, 22sten, 27sten en 28sten Augustus. De circus kan 14,000 menschen bevatten en is reeds voor het publiek ter bezigtiging gesteld.

— Heden ochtend te 9 uur is de hertogin van Braband te Verviers aangekomen en heeft zich onverwijld naar het hôtel Biolley begeven. Te $10\frac{1}{2}$ uur zijn de Koning, de hertog van Braband, de graaf van Vlaanderen en de prinses Charlotte te Verviers aangekomen en hebben zich onmiddellijk naar het hôtel Biolley begeven.

Te 10 uur had de plegtige overgave der Prinses plaats. H. K. K. H. zat op een daartoe gereed gemaakten troon. Zij droeg een sleepkleed met manteau de cour. Zij schitterde van diamanten en edelgesteenten. Haar voorkomen teekent goedheid en aanminnigheid. De Trawanten en Keizerlijk-Oostenrijksche boogschutters stonden regts, de kweekelingen der Belgische militaire school links van den troon. Om H. K. H. stonden hare hofdames, de grootmeesteressen van haar huis en haar gevolg geschaard. Oostenrijksche gendarmen en kweekelingen der milit. school bewaken de deur. De Prins von Schwarzenberg heeft H. K. K. H. de aartshertogin Maria Henriette van Oostenrijk aan den Belgischen gezanoverhandigd. Het procesverbaal van die plegtigheid is onmiddellijk onderteekend. — Te $1\frac{1}{4}$ uur is de geheele hoftstoet naar Brussel vertrokken.

22 Aug. De intogt van den Hertog en de Hertogin van Braband, en de overige Vorstelijke petsonen in de hoofdstad had gisteren te 7 uur plaats. De optogt en de versieringen waren zeer luisterrijk. Heden ten 1 ure zal de burgerlijke voltrekking des huwelijks plaats hebben, die een weinig moest worden uitgesteld, omdat de aartshertogin, ten gevolge van de vermoeijenissen der reis, zich ligtelijk ongesteld gevoelde. Brussel heeft nog zelden te voren een zoo bijzonder groot aantal vreemdelingen te gelijk binnen zijne muren geteld als thans.

SPANJE.

Vier Franschen te Barcelona woonachtig, werden wegens hun lidmaatschap eener vrijmetselaars-loge tot gevangenisstraf veroordeeld, krachtens eene spaansche wet die dit feit met deelneming aan geheime genootschappen gelijk stelt. Daar echter tegen de veroordeelden geene andere beschuldiging kon worden ingebragt, werd hun, op voorspraak van den franschen gezant, door de koningin genade verleend.

TURKIJE.

Het *Journal de Constantinople* bevat de gewigtige mededeeling, dat drie koeriers, van Belgrado in Servië naar de gezanten van Frankrijk en Engeland en naar den servischen vertegenwoordiger te Konstantinopel afgezonden, den 30 Julij aldaar de tijding hebben gebragt van den door Oostenrijk gedanen eisch om het vorstendom Servië te bezetten, teneinde de woelingen te voorkomen, die er zouden kunnen ontstaan ten gevolge van de bezetting van Moldavië en Wallachije door de Russen. Deze eisch moet door vorst Alexander zijn afgewezen, met het antwoord dat hij volkomen in staat was de rust in zijnen staat te handhaven.

— Uit Konstantinopel wordt thans van den 13den berigt, dat de Porte het bevredigings-voorstel der gezanten te Weenen bepaaldelijk heeft aangenomen. De vrede is dus verzekerd.

Wijders wordt uit Konstantinopel d.d. 10den dezer, het volgende gemeld; „Het gedrag van den vorst van Servië is goedgekeurd. Er is besloten, dat indien de Oostenr. troepen eene poging deden om de vorstendommen te bezetten, zij met geweld zouden worden gekeerd. Troepen zijn naar Bosnië gezonden. De vorst heeft zich tijdelijk van Belgrado verwijderd, en naar Nissan begeven, in afwachting van de instructiën der Porte. Hij heeft de bescherming van Engeland en Frankrijk ingeroepen."

DENEMARKEN.

Van 17 tot 19 Aug., dus in 48 uren, zijn te Koppenhagen aangegeven 33 nieuwe cholera-gevallen en 20 personen aan die ziekte overleden. Totaal, sedert 12 Junij 7121 zieken, waarvan 3854 overleden.

ITALIE.

In de Romagna hebben onlusten plaats gegrepen ten gevolge van de schaarste der granen. Een 20tal muiters zijn te Cesena in hechtenis genomen.

— Te Faënza en Imola zijn staatkundige woorden gepleegd; vele inhechtenisnemingen hebben te dier zake plaats.

Turijn, 22 Aug. Het dagblad van Rome meldt de inhechtenisneming van een zeker getal van Romeinsche uitgewekenen, die te Civita Vechia geland waren. Ook hunne vermoedelijke medepligtigen zijn geärresteerd.

RUSLAND.

Petersburg, 11 Aug. Met toestemming van het gouvernement, heeft zich alhier een genootschap opgerigt tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg tusschen Riga en Dunabrug. Het kapitaal van dit genootschap bedraagt 12 millioen zilveren roebels. Het bestuur guarandeert $4\frac{1}{2}$ pCt. interest, waarvan 4 pCt. voor de actiehouders en $\frac{1}{2}$ pCt. voor de amortisatie kas. Na verloop van 56 jaren zal deze ijzeren weg het eigendom van den staat zijn.

ZUID-AMERIKA.

De Holl. schooner *Izabella* heeft te St. Thomas de tijding aangebragt, dat eene hevige aardbeving den 15 Julij een gedeelte van de stad Cumana in Venezuela moet vernield hebben. Bijna 1000 personen zouden daarbij zijn omgekomen. Kolonel Paëz, hoofd van den opstand tegen den President Monagas, zou in de kazerne met eene kompagnie artillerie den dood hebben gevonden; hierdoor zou de burgeroorlog zijn geëindigd. Men verwacht zekerder berigten dienaangaande.

DRENTHE.

Assen, 24 Aug. De commissie voor de Kaapsch-Hollandsche uitgewekenen benoorden de Vaalrivier, bestaande uit de H.H. *W. Broes*, *J. J. van Voorst*, *J. B. H. Bruinier*. *D. Swart*, *G. A. v. Limburg Brouwer*, *R. Posthumus Meijjes* en *J. E. de Voogt*, heeft in de Haarlemmer Courant hare uitnoodiging herhaald aan Predikanten bij de Ned. Hervormde kerk, die genegen mogten zijn, zich als herders en leeraars onder die *belangwekkende* bevolking te gaan vestigen, om zich aan haren Secretaris *G. A. v. Limburg Brouwer* aan te melden; voorts berigt die commissie, onder dankzegging voor die zaak en die bevolking, onder meer, van den heer *C. Hiddingh* te Assen te hebben ontvangen ƒ 50-„, van goede kennissen.

— De poging van de Nederl. Land-aanwinnings-maatschappij om gronden in de Ooster Schelde in te dijken, is gelukt door reeds een polder, groot 550 bunders schorren en slik, in te dijken en aan de zee te ontwoekeren.

— Op den avond van den 14 Aug. zijn de Prins en de Prinses *Hendrik der Nederlanden* in Luxemburg aangekomen en met een onbeschrijfelijk gejuich ontvangen. Aan de grenzen bij Wasserbillig, alwaar eene eerepoort was opgerigt, waren de regeringsleden vereenigd, om den Prins en de Prinses te verwelkomen. Op den geheelen weg naar Luxemburg, werden HH. KK. HH. door de autoriteiten en de geestelijkheid verwelkomd. Overal waren eerepoorten opgerigt, de huizen waren geïllumineerd en op elke plaats waren deputatiën van jonge meisjes in het wit gekleed aanwezig, om de Prinses bloemen-kransen en ruikers aan te bieden en de hooge gasten te ontvangen.

— Den 11 dezer heeft de minister *Lightenvelt* de terugreis van Rome naar ons Vaderland aangenomen. Over Livorno, Genua en Milaan reist hij naar Zwitserland, om aldaar nog eenigen tijd te verwijlen.

— Onze regering heeft den luit. ter zee 1e kl. *M. M. H. Jansen* aangewezen, om deel te nemen aan eene bijeenkomst te Brussel, door den Noord-Amerik. zeekapt. *Maurij*, op last zijner regering, te houden. De groote voordeelen, welke, ten gevolge van het stelsel van genoemden kapt., door weerkundige waarnemingen aan de zeevaart reeds zijn toegebragt, hebben bij het bestuur van de Vereen,-Staten het denkbeeld doen geboren worden, om alle zeevarende natiën van Europa uit te noodigen, afgevaardigden naar Brussel te zenden, ten einde gezamentlijk plannen te beramen, om meerdere waarnemingen, en dus ook zekerder resultaten te verkrijgen.

— Gelijk men weet, is door de Hooge Regering het verzoek van den Kerkeraad der hervormde gemeente te Meppel om eene toelage van ƒ600-„ uit 's Rijks kas voor een derden Predikant te bekomen, afgewezen; thans zijn in den boezem de gemeente zelve de vereischte gelden voor een adjunct-predikant bijeen gebragt en is den 19 dezer eene Commissie uit den Kerkeraad vertrokken naar Bergijk, ten einde den aldaar staanden Predikant *van Houten*, die genegen schijnt, naar Meppel over te komen, te hooren prediken.

— *Men schrijft uit Steenwijk.* Ll. zaturdag morgen om elf uren is ter dezer stede door de politie-beambten van deze gemeente gearresteerd geworden de persoon van *B. K.*, wonende te Onna, gemeente Steenwijkerwold, onderwijl hij eenige der geroofde koperen goederen uit de kerk te Nijeveen ter verkoop aanbood; hij wordt dan ook vermoedelijk voor den dader of deelgenoot van dien diefstal gehouden, alzoo hier ter plaatse reeds zware verdenkingen omtrent dien diefstal tegen hem waren. Gezegde persoon is daarna dadelijk onder geleide, na eerst een verloopig verhoor voor den Heer kantonregter te hebben ondergaan, naar Assen getransporteerd geworden. (*Steenw. Ct.*)

— Gisteren morgen tusschen 8 en 10 uur woedde alhier een hevig onweder, vergezeld van hevigen wind en regen; het was soms zoo donker, dat het letterlijk onmogelijk was te lezen; hoewel men van geene ongelukken heeft gehoord, vreest men echter, dat de boekweit, die zich zoo schoon voordeed, schade zal hebben geleden.

— Tot vader en moeder in het Arm-werkhuis alhier zijn benoemd *Eising*, schoenmaker te Groningen, en vrouw.

* **Zwinderen, 12 Aug.** Jl. Woensdag kwam te Gees in een taphuis een man, die voorgaf een zwijnenkooper te zijn. Hij verzocht de vrouw, hem een warmen maaltijd te bereiden, doch, daar de vrouw hem liever een kouden wilde voorzetten, vulde de man zijne maag met koffij, boterhams en eijeren. Hierop bestelt hij eenen avond maaltijd, gaat bijlangs de huizen en koopt 26 zwijnen voor fikse prijzen onder accoord, om ze des anderen daags te ontvangen. De bedrieger is daarop uit Gees verdwenen en zal nog zijn gelag betalen en nog de zwijnen ontvangen.

* **Coevorden, 21 Aug.** Gister avond omstreeks 11 uur zat de heer *C. H. A. Dommers* voor de deur zijner woning, toen hem zekere schipper *V.* passeerde, die — naar men ons verhaalt — in beschonken staat was. Eenige oogenblikken later hoorde die heer een zwaren val in het water; hij verwachtte dadelijk een ongeluk. Aan den haven gekomen, zag hij de voeten van een manspersoon uit het water steken. Oogenblikkelijk spande hij alle krachten in, om den ongelukkige te redden, hetgeen hem met moeite gelukte. Het was de bovenbedoelde schipper; tot aan de borst was hij in de modder gezonken. Ware het, dat de heer *Dommers* een oogwenk later was aangekomen, de ongelukkige zou voorzeker gestikt zijn. Ten 4 ure moest de hulp van den geneesheer *de Hartogh* worden ingeroepen; het ligchaam was met modder als opgevuld, hetwelk uitgeworpen moest worden; er bestaat thans alle hoop op herstel.

* Men verneemt, dat reeds aanvankelijk velen de pogingen ondersteunen van den heer *J. van der Scheer DHz.* alhier om ter dezer stede eene afdeeling van 't Nederlandsche Matigheids-genootschap op te rigten, en waarlijk zelfs de indirecte zijdelingsche invloed van zoodanige pogingen en van het Matigheids-genootschap in 't algemeen is zoo goed, dat ieder welgezinde dezelve bevorderen moet, ten einde te bewerken, dat de sterke drank, deze pest onzer maatschappij,

---

in de grootheid van het onzigtbare Wezen troost kan vinden, is toch aan den anderen kant het menschelijke, het belagchelijke en het smakelooze zoo zeer daarmede vermengd, dat men slechts met een medelijdenden glimlach zulke hersenschimmen kan aanschouwen.

ALLERLEI.

De verkiezingen van den 19 Julij j. l. hebben in eene gemeente der prov. Limburg tot eene alleraardigste gebeurtenis aanleiding gegeven, welke behoort vermeld te worden. Deze gemeente bevat slechts 30 kiezers, waarvan 29 onmiddelijk na de opening van het stembureau kwamen stemmen. De burgemeester en de beide stemopnemers waren dus in de onaangename verpligting, om daar te blijven zitten van 9 ure des ochtends tot 5 ure des namiddags, en zulks alleen ten believe van den eenigen ontbrekenden kiezer. Weldra overviel hun de slaap en zij sliepen spoedig zoo vast, dat zij den tragen kiezer niet hoorden komen. Deze, die zijne overheid in eene zoete rust zag gedompeld, trok zijne klompen uit om hen niet wakker te maken, en wierp zijn stembriefje in de eerste bus, die voor de hand stond. Toen een der drie leden van het bureau, tusschen 4 en 5 ure, droomde, dat zijn huis in brand stond en derhalve wakker werd, haastte hij zich, zijne ambtgenooten te wekken. Toen allen ontwaakt waren, besloot men den veldwachter naar den tragen kiezer te zenden met de uitnoodiging, om toch zijn burgerpligt te komen vervullen. Zoo gezegd, zoo gedaan. De veldwachter vond den kiezer op het land en kwam met het antwoord terug, dat hij, terwijl de heeren geslapen hadden, gestemd had. De zitting werd dus opgeheven, en de opening van den stembus tot den volgenden dag, ingevolge de voorschriften der kieswet, uitgesteld. Maar de verwondering der stemopnemers was groot, toen zij, ondanks het berigt van den kiezer, slechts 29 stembriefjes in de bus vonden. Zij deden hem roepen en ontvingen hetzelfde antwoord. Eindelijk viel het een der stemopnemers in, hem te vragen, waarin hij dan zijn stembriefje had geworpen? Hij wees . . . *op de brievenbus.* Toen was alles opgehelderd; men opende de brievenbus en vond er het stembriefje, waarna de eenvoudige landman met een vriendschappelijk hoofdknikje werd heengezonden.

—

De Engelschen hebben dikwijls goede invallen die navolging verdienen.

De ondervinding heeft geleerd, dat schepen met landverhuizers dikwijls in de grootste onheilen komen, door het misbruik dat de passagiers van sterke dranken maken, zoowel voor zich zelven, als door uitreiking aan de equipage.

Eene Engelsche *Temperance Society* is op het denkbeeld gekomen een schip te bevrachten, zij heesch hare vlag met het motto: „Geen sterken drank", ten top en noodigde de reislustigen uit, op dien bodem de passage te nemen, op deze voorwaarde: „er mag noch als proviand, noch als lading, noch op eenige andere wijze een droppel sterke drank of wijn binnen boord komen." Er waren zooveel liefhebbers, om van dit schip gebruik te maken, ten einde de gevaren te ontkomen, die dronkenschap vooral op zee te weeg brengt, dat er binnen korten tijd geen plaats meer was; dezelfde *Temperance Society* heeft onlangs een nieuw hollandsch ijzeren barkschip, te Amsterdam te huis behoorende, bevracht en op dezelfde wijze ter passage aangeboden, met even gunstigen uitslag, zoodat het ook in een geldelijk opzigt voordeelig was. Dit schip is reeds met meer dan 200 landverhuizers uit Deal naar Australië gezeild.

—

Een duitsch geleerde, die inzonderheid aan de Chinesche taal-, land- en volkenkunde zijne studie wijdt, professor Neumann, schrijft aan de *Köllnische Zeitung*, het volgende uit Londen:

„Uit Shanghai zijn mij alle ambtelijke, godsdienstige, politieke en statistieke boeken toegezonden van de nieuwe dynastie, welke aldaar de Tartaarsche meer en meer verdringt. Verwonderlijk is in de daad de inhoud dier boeken. Het is eene nieuwe openbaring op den grondslag van een Puriteinsch Christendom en van de veelwijverij. In de ceremoniële verordening der nieuwe dynastie is bepaald, welken titel de dertig of veertig vrouwen der hoofdmannen en propheten voeren moeten. Het is als of men de historie der Mormonsgemeente leest."

De Londonsche *Globe* vindt in de jongste berigten omtrent den Chineschen opstand veel grond voor het vermoeden dat het hoofd van dien opstand een andere Mohammed of Jan van Leyden is.

waardoor zoo vele huisgezinnen ongelukkig worden en zoovelen hunne ziel en zaligheid bederven, naar de Apotheken worde verbannen.

*** Roden, 20 Aug.** Op de jaarmarkt, eergisteren te Nietap gehouden, waren aangebragt 358 runderen, 112 Friesche en 236 Drentsche schapen, 32 oude en 216 jonge varkens. De prijzen waren voor koeijen van *f* 60-„ tot *f* 135-„, voor jonge runderen van *f* 30-„ tot 40-„, voor Friesche schapen van *f* 7-„ tot *f* 12, voor Drentsche van *f* 5-„ tot *f* 5,50, voor jonge varkens van *f* 8-„ tot *f* 15-„, voor oude van *f* 14-„ tot *f* 35-„.

*** Nijeveen, 22 Aug.** Ten aanzien der longziekte kunnen wij nader van hier melden, dat dezelve op nieuw op twee stallen is ontstaan en wel op die van *D. C. Derks*, die 30 runderen, en op die van *P. Luchies*, die 17 stuks runderen heeft. Bij den eersten is een en bij den laatsten zijn twee koeijen aangetast. Het zieke rund van *D. C. Derks* is afgemaakt en met de stof uit deszelfs long zijn alle runderen op beide stallen ingeënt.

*** Smilde, 22 Aug.** Heden voormiddag werd de bijzondere school der 2e klasse alhier, waaraan tevens de godsdienstige school der Israel. gemeente verbonden is, ingewijd. Te negen uur namen de kinderen, 30 in getal, in de fraai versierde school plaats. De heer Schoolopziener nam daarop het woord, schetste in het kort de daarstelling van deze inrigting, betuigde het Gemeentebestuur zijnen dank voor de bemoeijingen, daartoe aangewend, en hield vervolgens eene treffende toespraak tot den nieuw benoemden onderwijzer, leerlingen en ouders, en besloot met eene opwekking tot eendragt en liefde. Daarop hield de nieuwe onderwijzer *Limburg* eene welgestelde redevoering over de opvoeding der jeugd, en besloot insgelijks met eene gepaste toespraak aan het gemeentebestuur, leerlingen en ouders. De kinderen ontvingen daarop eenige verversehingen en bragten nog eenigen tijd genoegelijk door. Deze plegtigheid werd door den Burgemeester en een der wethouders, eenige onderwijzers en verdere belangstellenden bijgewoond,

Hardenberg, 19 Aug. Het verheugt ons te kunnen mededeelen, dat de zoo lang verbeide toezegging van Hannover, dat van wege dat rijk de kunstweg voltooid en aan den onzerzijds geprojecteerden weg aan de grenzen zal aangesloten worden, thans officiëel is verkregen en bekend gemaakt, en dat men voornemens is weldra met de werkzaamheden dienaangaande, van hier naar de Bilt, een aanvang te maken.

*** 22 Aug.** In het vorige jaar is door de gemeente-raden van stad en ambt Hardenberg een besluit genomen, waarbij het bestaan hebbend schoolfonds afgeschaft, en het innen der schoolgelden aan de onderwijzers zelve werd overgelaten, en was er bepaald, dat het bedrag daarvan voor ieder kind zoude zijn, behalve nog iets voor de schoolbehoeften, 6 ct. per week. De raad heeft echter in overweging genomen, dat voernoemd besluit niet aan het doel, dat men zich daarvan heeft voorgesteld, beantwoordt: dat het drukkend voor de vele onderwijzers in de beide gemeenten is en nadeelig terugwerkt op het lager onderwijs, en heeft derhalve goedgevonden hier op terug te komen; men mag, en voor onderwijzers en voor het onderwijs, de hoop koesteren, dat eerstgemeld besluit weldra zal ingetrokken en door een nieuw reglement, waarvan reeds een concept is vervaardigd en aan den raad voorgelezen, worden vervangen.

*** Den Ham, 21 Aug.** Gepasseerde Zaturdag namiddag werd deze plaats geteisterd door een zwaar onweder, dat vergezeld was van zwaren hagel en harden wind. De te veld staande boekweit, die zoo veel beloofde, is op sommige plaatsen totaal verhageld, een huis is gedeeltelijk door den wind omvergerukt en verscheidene glasruiten zijn gebroken. Het onweder hield circa een uur aan en heeft groote schade berokkend.

*** Sellingen, 22 Aug.** Den 20 Aug. werd te Wedde de jaarlijksche vergadering gehouden van meest al de onderwijzers uit het zesde district der provincie Groningen. Ook uit andere districten waren onderwijzers opgekomen. De schoolopziener, Mr. *J. Koning*, sprak in de kerk eene sierlijke redevoering uit, die door de onderwijzers werd afgewisseld door het aanheffen van schoone liederen. Hierna begaven allen zich weder naar de herberg, ten einde de werkzaamheden verder voort te zetten. Na den afloop hiervan deed men eene wandeling naar het zoo schoon gelegene slot te Wedde, en terwijl men hiervan weder terugkeerde, was de Commissaris des Konings dezer provincie juist te dezer plaatse. Zijne Excell. vertoefde kort, evenwel lang genoeg, om door de onderwijzers verrast te worden, door het zingen van een gepast lied. Inmiddels was in de herberg een maaltijd bereid, waaraan allen deel namen. De vergadering kenmerkte zich door leerzaamheid, vriendelijkheid en gulheid.

*** Roswinkel, 18 Aug.** Heden bespeurde men, dat zich alhier in de omstreken een dolle hond ophield. 25 à 30 personen gingen er, gewapend met geweren, vorken, spaden, schoffels en knuppels op af, om het dier te dooden. Nadat men een langen tijd achter hetzelve had geloopen, gelukte het een, om den hond zulk eenen slag voor den kop te geven, dat hij dood neder viel.

*** Echten, 22 Aug.** Eene koe van de wed. *Steenbergen* te Lubbinge (gem. Zuidwolde) viel voor eenige dagen in een put van ongeveer 20 voeten diepte. — De oorzaak hiervan was, dat het beest, wegens snoepzucht geblinddoekt zijnde, en door de vliegen geplaagd wordende, tegen het zwakke raam aansprong waarmede de put was omgeven, waardoor het raam verbrijzeld werd. De sprong was echter niet sterk genoeg; het beest stortte althans terug en viel zoo achterwaarts in de diepte, doch hield gelukkig de kop boven water. Dadelijk kwamen, op het vernemen daarvan, de buren ter hulpe en maakten eene groeve rondom de put, ten einde de steenen waarin hij was opgemetseld zoo verre af te breken, dat ze de koe konden te hulpe komen. Het gevolg hiervan was, dat het dier zonder letsel te hebben bekomen, uit de diepte werd opgehaald.

Meppel, 23 Aug. Bij besluit van HH. Burg. en Weth. alhier is aan *Sjoerd Benthem* op zijn verzoek ontslag verleend als Beurtschipper van Meppel op Deventer en Zutphen vice versa.

* De geldleening van *f* 12,500, welke gister morgen ten 9 uren was opengesteld en zal dienen tot goedmaking der kosten van aankoop van het huis, tuin en bleek van den Heer Dr. *J. E. Slot* tot een Gemeentehuis alhier, was even over negen door twee personen volgeschreven.

* Heden morgen tusschen 8 en 9 uren brak een hevig onweder boven deze Gemeente los, vergezeld van stortregen en wind, zoodanig dat twee groote gaten in het dak der geref. kerk zijn gewaaid, en achter het huis van de Juffer *Bontekoe* een hooge populier boom is omgewaaid, terwijl in de nabijheid van Meppel verscheidene boomen zijn ontworteld, zonder dat men overigens van ongelukken heeft gehoord.

INGEZONDENE STUKKEN.

Bij herkozene leden van den Raad in eenige gemeenten schijnt twijfel te bestaan, of zij op grond van art. 31, 32 en 38 van de Gemeente-wet, wel verpligt zijn op nieuwe geloofsbrieven in te leveren, of beter uitgedrukt, de drie stukken, volgens art. 17 reeds vroeger ingezonden, op nieuw ter tafel te brengen; waaronder behoorde eene verklaring van den Burgemeester, getuigende, dat zij het laatste aan hunne verkiezing voorafgaande jaar, woonplaats in de gemeente gehad hebben, en andermaal een eed af te leggen; daar zij ingevolge het spraakgebruik en naar den letter der Wet, geene nieuwe leden van den Raad zijn; terwijl het laatstgemelde art. 38 zegt: „Bij het aanvaarden hunner betrekkingen, enz.

Men aanvaardt hier niet, maar vervolgt veeleer. Doch wordt het beschouwd, alles nieuw te zijn, waartoe zal dan toch al die omslag dienen; vermits art 25 bepaalt: „dat een lid, een der in art. 19 vermelde vereischten verliezende, of eene der in art. 23 uitgeslotene betrekkingen aanvaardende, ophoudt lid te zijn.

Indien de Redactie hierop eenige inlichting kan geven, zou zulks een aantal herkozene, doch geene nieuwe leden zijnde, gewis welkom zijn.

Wij willen gaarne aan het verlangen van den geëerden inzender voldoen, door ons gevoelen omtrent dit punt mede te deelen, doch moeten zulks uithoofde van plaatsgebrek, tot het volgend nummer uitstellen. RED.

Correspondentie.

Door plaatsgebrek zijn een paar ingezondene stukken thans niet kunnen opgenomen worden. — Het berigt uit Roden, dat te Lieveren ten gevolge van een twist, tot den verkoop van zeker erfgoed zou zijn overgegaan, hetwelk honderdvijftig cent *zou hebben opgebragt, is duister.*

ADVERTENTIEN.

GETROUWD den 21 Augustus 1853:
SJOERD R. KUIPER,
Logementhouder te *Akkrum*,
EN
RIEGINA HENDRIENA GEERTRUIDA NIEUWENHUIS
van *Meppel*.

Vijfentwintigjarige Huwelijksvereeniging
van
S. VAN OOSTEN
en
ROOSJE FRANKFORTER.
ASSEN den 21 Augustus 1853.

GYMNASIUM TE ASSEN.

De COMMISSIE TOT AFNEMING VAN HET EXAMEN *ter toelating van* **Leerlingen** *op bovengenoemd* **GYMNASIUM** maakt bekend, dat zij ten dien einde zal vergaderen op

ZATURDAG DEN 27 AUGUSTUS EN DEN 3 SEPTEMBER E.K.

telkens des *VOORMIDDAGS* om **10 uren**, in het GEBOUW van het **GYMNASIUM.**

Zij, die verlangen te worden toegelaten, worden uitgenoodigd zich bij den Rector Dr. NOORDEWIER aan te melden.

De vereischten zijn: bedrevenheid in het LEZEN, SCHRIJVEN, REKENEN, de gronden der NEDERDUITSCHE en FRANSCHE TALEN en de beginselen der AARDRIJKSKUNDE en GESCHIEDENIS, alsmede, *in den regel*, **twaalfjarige ouderdom.**

De CURSUS vangt aan op **1 SEPTEMBER e. k.**

ASSEN, 21 Aug. 1853.
Namens de Commissie,
E. K. J. BERTLING, *Secretaris.*

HARDDRAVERIJ
BIJ H. MAST

OP DE SCHEID TE SMILDE,
OP ZATURDAG 27 AUGUSTUS 1853
's namiddags te 2 Ure.

PRIJS en PREMIE als vroeger is aangekondigd. Zullende de KEURING der PAARDEN plaats hebben des **'s middags om 12 uur.**

De PAARDEN moeten zijn van zessen klaar en ten genoegen van Keurmeesters; doch de zoodanige, die een *PRIJS* of *PREMIE* gewonnen hebben, zullen **niet** worden toegelaten.

SMILDE, 23 Augustus 1853.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Oosterhesselen* brengen ter algemeene kennis:

Dat de **HERFST-JAARMARKT** te *OOSTERHESSELEN* dit jaar invalt op

DONDERDAG DEN 8 SEPTEMBER

eerstkomende.

OOSTERHESSELEN den 17 Augustus 1853.
Burgemeester en Wethouders voornoemd:
De Burgemeester,
J. P. WILLINGE.
De Wethouder l. s.,
H. OLDENBANDRINGH.

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

OP DINGSDAG DEN 30 AUGUSTUS DES JAARS 1853,

des middags ten 12 uren, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*, of bij deszelfs afwezigheid door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR in voornoemd gewest, aan het LOCAAL van het Provinciaal Bestuur te *Assen* worden **AANBESTEED:**

Het AMOVEREN der bestaande OPHAALBRUG over de Drentsche Hoofdvaart, genaamd DE GEEUWENBRUG, en het terzelfder plaatse MAKEN eener DRAAIBRUG, met leverancie der daartoe noodige MATERIALEN.

De AANBESTEDING zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens art. 12 des Besteks, en zullen geene inschrijvingen in aanmerking komen, wanneer de INSCHRIJVERS bij de Besteding niet *persoonlijk* tegenwoordig zijn.

Het **BESTEK** der bovengemelde aanbesteding zal boven en behalve aan het LOCAAL van het Gewestelijk Bestuur van *Drenthe*, te *Assen* ter lezing liggen in de Logementen van DONKER, SOMER en HOFSTE; te *Smilde* in de VEENHOOP en in het Logement van WIND; te *Dieverbrug* in het POSTHUIS; te *Havelte* bij BROEKSMA; te *Meppel* in het HEEREN LOGEMENT en in het PROVINCIAAL TOLHUIS, bij de *Veenebrug*; te *Hoogeveen* bij de Wed. LUINGE; te *Coevorden* bij VAN TAREL; te *Steenwijk* bij VARRENHORST; te *Groningen* bij VAN DER LAAN en verder op alle zoodanige plaatsen, waar gewoonlijk Bestekken van Waterstaatswerken ter lezing worden gelegd.

Zullende den 2den dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen kunnen bekomen worden bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur BRUNINGS en den Ingenieur DE QUARTEL, beide te *Assen*.

ASSEN den 17 Augustus 1853.
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 14—21 Aug. Onder. J. K. Horn met J. Oeta. — Bev. G. Zwiers Junior, geb. Bremer, van z,· E. Seijdel, geb. Hilberdink, van z. — Overl. Wolter Karst Neutel, weduwnaar ruim 68 j,· Jantje Hof, ruim 12 j,· Jacob Boer, 1 j,· Hendrik Veeningen, 1 j. 10 m,. Abraham van Rhijn, ruim 2 j.

MEPPEL, 12—19 Aug. Bev. K. Kluin, geb. van Antwerpen, van d,· A. Bakker, geb. Uilken, van z,· J. Rozeboom, geb. de Jonge, van d,· E. F. Kraak, geb. Valentijn, van z,· V. Apperlo, geb. Botter, van d,, J. N. Kan, geb. van Essen, van z,· H. Massier, geb. Wenink, van d. — Overl. H. Meinders, weduwnaar, 53 j.

COEVORDEN, 14—21 Aug. Geh. F. A. Dijkstra en Z. de Haan. — Bev. C. Tabbert, van een levenloos kind. — Overl. Egbert Altena, ongeh. 25 j.

SMILDE, 14—21 Aug. Bev. M. Knorren, geb. Bruggink, van d; A. Flik, geb. Spijkman, van z.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 22 Aug.

Tarwe, Jarige	70	N.pd. *f*	0.00	Boekweit, zand	65	N.pd. *f*	6.95
„ N. Oml.	68	„ „	9.10	„ „	67	„ „	7.30
dito.	70	„ „	9.60	„ veen	64	„ „	6.40
„ „ Old.	68	„ „	8.90	„ „	66	„ „	6.80
„ „ „	70	„ „	9.40	Paardeboonen.. *f*	7.00	à	7.25
Rogge, N. Inl.	66	„ „	7.10	Groene Erwten. „	9.00	à	0.00
„ O. „	68	„ „	7.50	Graauwe „ „	10.00	à	00.00
„ „ „	70	„ „	0.00	Koolzaad ... *f*	11.00	à	13.00
Haver, N. dikke	40	„ „	3.00	Gort, grove . „	8.25	à	8.75
„ „	50	„ „	3.60	Gort, parel . „	12.00	à	13.50
„ Voer	35	„ „	2.95	Olie, raap per vat	40.00	à	00.00
„ „	40	„ „	3.30	Raapkoeken....		à	00.00
„ Zwarte	35	„ „	2.95	Lijnkoeken	00.00	à	00.00
„ „	40	„ „	3.35	Boter ¼ ton....	00.00	à	00.00
Garst, N. wint.	54	„ „	4.85	Boter ⅛ „		à	00.00
„ „ „	56	„ „	5.15				
„ „ zomer	56	„ „	0.00				
„ „ knob.	60	„ „	0.00				

Tarwe hooger gedaan. Rogge en Garst mede iets hooger verkocht. Boekweit zonder omgang. Haver meest bij vorige gesteldheid. Koolzaad goed prijshoudend. Gort met meer vraag.

ZWOLLE, 19 Aug. Tarwe f 11,00 a f 11.55. — Rogge f 8,00 à 8.50. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.50 à f 7.20. — Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 1,90 à 2.40. — Boter per ⅛ ton f 18.25 à 18,75; per ℔ f 80 a *f* 0,90.

STEENWIJK, 22 Aug. Rogge *f* 7.15 à 8.20. Boekweit *f* 0.00 a *f* 0.00 — Boter per ⅛ ton 18,50.

OLDEMARKT, 20 Aug. Boter ⅛ vat *f* 18,00 à 18,50.

AMSTERDAM, 22 Aug. TARWE en ROGGE tot hoogere koersen met veel handel. TARWE in Entr.: 128 ℔ bonte Poolsche *f* 364, 365; in Cons.: 127, 130 ℔ bonte Poolsche *f* 370, *f* 382; 128 ℔ dito *f* 375; 124 ℔ dito *f* 340, 350; 130 ℔ Rostocker *f* 368; 120 ℔ Zeeuwsche *f* 300 aan de Zaan; 123 ℔ Vriesche *f* 295. — ROGGE in Entr.: 123 ℔ Enos *f* 225; 117 ℔ Archangel *f* 216 aan de Zaan; 118 ℔ Peterb. *f* 219; in Cons.: 122 ℔ Pruissische *f* 236; 123 ℔ dito *f* 239. — GARST prijshoudend; 114 ℔ nieuwe Deensche *f* 205; 103 ℔ nieuwe Oldammer Winter *f* 177. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT in een doen; 121 ℔ Holsteinsche *f* 224. — KOOLZAAD willig; Holsteinsch £ 66½; op 9 v. Olie dadelijk £ 71; in April £ 71½. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE op nieuw hooger betaald; op 6w *f* 39,75,· Vliegend *f* 38,75,· 1° Sept. *f* 38,75, ½, — Oct. *f* 39⅝, 75,· Nov. *f* 39,75, 40,· Dec. 40,· Mei *f* 40,25. — LIJNOLIE in een doen; op 6w. *f* 33,· Vliegend *f* 32,25,· Najaar *f* 32. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 33,· Vlieg. *f* 32,25. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 78 a 84. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 13,50.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand Aug., hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 7.25. Boekweit *f* 7.12½. *Coevorden*, Rogge *f* 7.65. Boekweit *f* 7.50. *Hoogeveen* Rogge *f* 8.17⁵. Boekweit *f* 7.00. *Meppel* Rogge *f* 7.90. Boekweit *f* 6.37⁵. — De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald *Coevorden* 56 cent. *Hoogeveen* 61 cent. *Meppel* 61 cent.

ASSEN, 22 Aug. 1853.

222ste **STAATS-LOTERIJ.** 1ste KLASSE.

1ste Lijst. Nos. 56, 11426 en 17850 ieder *f* 1000. Nos. 7808, 18670 en 19785 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 22 Aug. 1853.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63 11/16	*Polen.* Oblig.	4	pct.	86¾
„ „	3	„	76½	*Spanje.* Oblig.	1	„	23⅝
„ „	4	„	95 11/16	Obligatiën	3	„	47⅛
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	43 9/16
Handelm.	4½	„	130	Amortisable			5⅜
O.I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			6¾
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	87½
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	82⅛
Rusl. Ob. Hope	5	„	109⅛	„ Metal.	5	„	95 9/16
Dito 1828/29	5	„	107⅝	„ „ N.	5	„	43
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	
Dito 1840	4	„	93⅞	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	92½	Rothschild	2½	„	
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	41
Cert. van dito	6	„	75	„	4		4⅝
				Amerika Bank-Act.			

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN **M. T. Sz. GRATAMA**, te ASSEN.